

334
79

ترجمه امالی

بو امالی ایله تسمیه ایدولمش

قصیده مرضیه مقبوله ننگ وزنی بحر هزج مستس محفل اندر

وزنی بیله در

مفاعیلن مفاعیلن فعوان مفاعیلن مفاعیلن فعولن

آبیاتی ننگ تطفیعی بیله اولور مثلا

يقول العبد مفاعیلن فی بدء ال مفاعیلن (امالی) فعولن لتوحید مفاعیلن

ينظم كال مفاعیلن لاءلی فعولن

هر بیت آخرنده لامدن ضونك یای اولمیان اورنده اشباع حرکت کسره
ایله یای حاصل ایدلور آخرنده تنوین اولسه تنوین سز او قلوب اشباع
کسره سی ایله یای حاصل ایدلور وزن وقوافی لری مراعات اوچون

ناشرلری قزنده کناچی شمس الدین حسینف ورته لری.

КАЗАНЬ.

Типо-литография ИМПЕРАТОРСКАГО Университета

1907.

(الامالی جم اکلاء وهو الکتابه عن ظهر القلب من غیران بنظر فی نسخه شرح)

بِسْمِ اللَّهِ

يَقُولُ الْعَبْدُ فِي بَدْءِ الْأَمْرِ

ایستور الله تعالی قلبی امالی باشلامقده کونکلندن گنه ک نقل سز ذهنک حاضر بولغان معنه یازماقی ننگ باشلاما قنده ا

إِلَهُ الْخَلْقِ مَوْلَانَا

مخلوق لار ننگ الهی بز ننگ یعنی الله تعالی قدیم بار اولی یوقدر

هُوَ الْحَيُّ الْمَدْبِرُ كُلِّ شَيْءٍ

اول اله الخلق الله تعالی ترک دور المدبر هر اشنگ

"Stepanyeva anastasiya" Yevgeniya / Pecheneyeva, -
"gugaram" Kagans, 1907a

بِنِظْمِ كَاللَّامِي

امكده حاجت بولغان اوچون ایستور نظم م ینجولار نظمی تیک

بِأَوْصَافِ الْكَمَالِ

نمش دور اول اله تمام لار ایله کم آندان فی ممکن دکل

المَقْدِرِ ذُو الْجَلَالِ

همیشه بار دور ثابت دور هر بر نرسه فی ذاتن

وصفان اور نون و زمانون بولما سندن ان
الڪارى چڪلا کوچى دور اولوغلى
اياسى اول اله

بلوب قىلغو چيدر هيچ بر اشنى
بلماي تيلماز

وَلَكِنْ لَيْسَ يَرْضَى بِالْمِحَالِ

مُرِيدُ الْخَيْرِ وَالشَّرِّ الْقَبِيحِ

آلاى خير ايله شرفى تلار بولسه ده
(ليس يرضى) اول الله تعالى راضى
بولور ايمس (بالمحال) شرعه منع
ايدولمش اش كا

اول اله خير عملنك بولون
تلا گوچى دور دخى ياوز عملنك ده
بولون تلا گوچى دور (القبيح) اول
ياوز عمل چركن عمل بولور

وَلَا غَيْرًا سِوَاهُ ذَا انْفِصَالِ

صِفَاتُ اللَّهِ لَيْسَتْ عَيْنَ ذَاتٍ

دخى باشتادا ايمس (سواه) اول
ذاتدان باشقا (ذا انفصال) آيرلماق
اياسى و آيرلورغا يارى توزغان
غير ايماس

الله تعالى نك صفاتلارى ايمس اول
صفاتلار (عين ذات) الله تعالى نك
ذاتى نك اوزى ايمس

قَدِيمَاتُ مَصُونَاتِ الزَّوَالِ

صِفَاتُ الذَّاتِ وَالْأَفْعَالِ طَرًا

بارلىق لارى نك اولى يوقدر
يوقلقدن صنكره بار بولمش لار دكل
(مصونات الزوال) يوق بولودان
ذاتدان آيرلودان ساقلانمشلار دور

الله تعالى نك ذات صفاتلارى دخى
فعل صفاتلارى (طرا) بارچه سيده
بركا بولغانى حالده

وَذَاتًا عَنِ جِهَاتِ السِّتِّ خَالٍ

نَسَمِيَّ اللَّهُ شَيْئًا لَا كَالْأَشْيَاءِ

دخى اللهنى ذاته ديورمز عن

آتارمز بز اهل السنة والجماعة

(كاشياء ديور اوقولور وزن اوچون)

جهات الست آلتی طرفدان یعنی
اوس آس آل آراد اونک صول
طرفدان (خال) بوش بولغوچی
ذات دیورمز

مذهبنده اولان لار الله تعالی فی
شیء دیب آتارمز (لا کالاشیاء)
اول غیر شی لرکا اوخشاغوچی دکل

لَدَىٰ أَهْلِ الْبَصِيرَةِ خَيْرٌ أَلِ

وَأَيْسَ الْأِسْمِ غَيْرًا لِلْمَسْمُومِ

بلک اهل قاشنده کونکل لاری نورلی
بولغوچی اهل (خیرال) شریف
وقدرلی کسینه لارننک ایندگوسی
اول اهل بصیره اول اهل السنه
والجماعة دور

دخی ایمس (الاسم) هر شی عننک
اسمی باشقا ایمس (للمسمی)
آتالمش شی عننک اوزینه بلکم
اهل السنه والجماعة قاشنده اسم ایله
هسمی ایکسی بردور

وَلَا كُلُّ وَبَعْضٌ ذُو اشْتِمَالٍ

وَمَا إِنْ جَوْهَرٌ رَبِّي وَجِسْمٌ

دخی کوب نرسه ننک تولابی دکل
(وبعض) دخی کوب نرسه ننک بر
کیساکسی دکل (ذواشتمال) جیلماق
وتابلماق ایاسی اول بعض کل اچنده

ان لفظی بو یرده معناده زائددر
یعنی جوهر ایمس (ربی) منم ربم
الله تعالی (وجسم) دخی جسم ده
ایمس

تَعَالَى اللَّهُ عَمَّا فِي الْخِيَالِ

وَلَا عَرَضٌ وَلَا ذُو صُورَةٍ مَا

بلند بولدی الله تعالی شول صوره
وشول کیفدان (فی الخیال) اول
صوره کیف خیالده فکرده باردور

دخی الله تعالی عرض دکل یعنی
نوس دکل وطعام دکل ودخی صوره
ایاسی دکل یعنی صوره لی دکل
(ما) نیندای صوره بولسه ده هر
برند ان منزه

وَمَا الْقُرْآنُ مَخْلُوقًا تَعَالَى

كَلَامُ الرَّبِّ عَنِ جِنْسِ الْمَقَالِ

قرآن کم الله تعالی ننگ کلام صفتی در اول یوقدان بار ایدلمش ایمس بلکم قرآن یعنی کلام الله تعالی قد یمدور (تعالی) بلند بولدی

رب تعالی ننگ کلامی مخلوقلار ننگ قولى ننگ جنسندان بلند بولدی یعنی مخلوقلار قولى حرف و تاوش برلن بولور الله تعالی ننگ کلامی ننگ تاوش و حرفی اولماز عددی وزمانی هم بولماز

وَرَبُّ الْعَرْشِ فَوْقَ الْعَرْشِ لَكِنْ

بِلاَ وَصْفِ التَّمَكِّنِ وَاتِّصَالِ

جميع جسم لار ننگ اولو عراقی کم عرش الرحمن دور شول عرش ربسى الله تعالی فوق العرش دور یعنی عرش دان اوستون دور لكن اوستونلكى

اورن تو تماق و قرار قیلماق و صفندان باشقه دور (و اتصال) دخی عرش کا تو تاشماق و صفندان باشقه دور یعنی بلا کیف دور

وَمَا التَّشْبِيهِ لِلرَّحْمَنِ وَجْهًا

فَصْنٌ عَنِ ذَاكَ اصْنَافِ الْاَهَالِي

ایمس خدای تعالی کا اوخشانیق بر شینی قایو جهت برله بولسه ده توغری یول ایمس

بس سن ساقلان بو تشبیه دان (اصناف الاهی) ای سنه اهل لری ننگ بارچه صنفلاری آلار ننگ هر صنفده تشبیه بولماس دیو بل

وَلَا يَمُضِي عَلَى الدِّيَانِ وَقْتُ

وَأَحْوَالِ وَأَزْمَانِ بِحَالٍ

اوتماس عمل لر کاجزا ویر کوچی الله تعالی اوزرینه (وقت) هیچ وقت اوتماس

دخی یل لار اوتماس دخی زمان لار اوتماس (بحال) هیچ بر حالده

وَمُسْتَقْنِ الْهَيْ عَنِ نِسَاءٍ وَأَوْلَادٍ إِنَاثٍ أَوْ رِجَالٍ

دخی مونکسز دور منم معبودم
خاتون لاردان یعنی خاتون لارغه
احتیاجی یوقدور وهم خاتونلی
بولماق امکافی ده یوقدور

كَذَاعِنِ كُلِّ ذِي عَوْنٍ وَنَصِيرٍ تَقَرَّدَ ذُو الْجَلَالِ وَالْمَعَالِ

اوشانداق خاتون دان بالادان
مونکسزلقی تیک هر یاردم ایاسندن
وبولشلق ایاسندان مستغنی دور

يَمِيتُ الْخَلْقَ قَهْرًا ثُمَّ يَحْيِي فَيَجْزِيهِمْ عَلَى وَفْقِ الْخِصَالِ

اول خدای تعالی اولتورور جانلی
مخلوقلارنی قهری وغلبه سی یوزندان
موندین صونک قیامنده ترکزر اول
مخلوقلارنی

لِأَهْلِ الْخَيْرِ جَنَّاتٍ وَنَعْمَى وَلِلْكَفَّارِ إِدْرَاكُ النَّكَالِ

خیر عمل اهلی اوچون باردور
باغچه لار وانواع نعمت
دخی کافرلار اوچون باردور (ادراک
النکال) یعنی آغر بوغاولار اوزون
زنجیرلارغه ایرشمک

وَلَا يَغْنَى الْجَحِيمُ وَلَا الْجِنَانُ وَلَا أَهْلُهُمَا أَهْلٌ أَنْتَقَالَ

بتماس و تو کانس تموغ وهم
 اوچماح لار تو کانس هر ایکوسی
 منکو بولورلارنی بار اچنداکی
 نرسه لری ایله
 دخی تموغ ایله اوچماح ننگ اهل لاری
 ایماس لار کوجماک اهلی گناهللی
 مؤمن لر تموغ اهلی دکل اوچماح
 اهلی دور

يَرَاهُ الْمَوْمِنُونَ بِغَيْرِ كَيْفٍ وَإِدْرَاكٍَ وَضَرْبٍ مِنْ مِثَالٍ

الله تعالی نی کورورلا مؤمن لر
 اوچماخ غه کرکاج بر کیفدان غیرلی
 کورولاری ننگ صفتی روشی
 بولماس
 دخی فکر ایرشودان غیرلی وهم
 مثالدن وبرشی کا اوخشاودان بر
 نوع ایله بولودان غیرلی کورورلار

فَيَسْئَلُونَ النَّعِيمَ إِذَا رَأَوْهُ فَيَا خَسِرَانَ أَهْلِي الْأَعْتِرَالِ

بس اونتورلار مؤمن لر اوچماح
 نعمتلرنی تچان الله تعالی نی کورسه لار
 وصفه کلماز نهایت سز لذتلارندان
 کورمکنی اعتقاد ایلمزلار
 بس ای مؤمن لر سقلانکز معتزله
 اهلی ننگ الوغ نعمت دان محروم
 بولماقندان آنلار الله تعالی نی

وَمَا مِنْ فِعْلٍ أَصَاحٌ ذُو افْتِرَاضٍ عَلَى الْهَادِي الْمَقْدِسِ ذِي التَّعَالِي

وما ایمس ان لفظی زائده دور
 بنده کا فائده لی راق بولغان اشنی
 قیلماق لازم و واجب ایمس
 توغری یولغه کوندور کوچی الله تعالی
 اوزرینه (المقدس) الوهیته لایق
 اولماغان صفت لاردان پاک بولان
 بلندک ایاسی خدای تعالی

(باشباع مرکه النون للوزن)

(راوه ننگ هاسی اشباع ضم ایله اولقور هو دیو وزن اوچون)

وَفَرَضُ لَازِمٌ تَصَدِيقُ رُسُلٍ وَأَمْلَاكِ كِرَامٍ بِالنَّوَالِ

دخی فرشته لارنی راست لامق
فرشته لار بارلغن ایرکاک دشی دکل
لکن الله تعالی کا کُناه قیلورلار دکل
لکن اول فرشته لار حرمتلی لار الله
تعالی ننگ عطالاری ایله

هر مکلفه لازم بولغان فرض دور
بارچه پیغمبر لارنی راست لامق هر
قایوسی طوغری یولده دور

وَحْتَمُ الرُّسُلِ بِالصِّدْرِ الْمَعْلِيِّ نَبِيِّ هَاشِمِيٍّ ذِي جَمَالٍ

شول پیغمبر ایله دور کم اول پیغمبر
باباسی هاشمغه نسبت آیدولمش
وانواع کورکاملک ایاسی اول نبی

بارچه پیغمبر لارننگ تمامی و آخری
قدری بلند بولغان و پیغمبر لارننگ
درجده مقدمی اولان محمد علیه
السلام ایله دور

إِمَامِ الْأَنْبِيَاءِ بِلَا اخْتِلَافٍ وَتَاجِ الْأَصْفِيَاءِ بِلَا اخْتِلَالٍ

دخی اولیا لارننگ تاجی اولان محمد
علیه السلام ایله دور اول تاج کمچلکی
وعیبی بولمیان تاج دور

رسول لارننگ آخری پیغمبر لارننگ
امامی بزلاندور اختلاف سز اول
محمد علیه السلام دور

وَبَاقٍ شَرَعُهُ فِي كُلِّ وَقْتٍ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ وَارْتِحَالٍ

قیامت کونینه تیکرو قالغوچی دخی
کوچماک کونی کا تیکرو قالغوچیدور
یعنی آخر زمانغه تیکرو

دخی قالغوچی دور اول محمد علیه
السلام تنک شریعتی اوزینننگ
نبوتی ظاهر بولماقندن ان صونک
هر وقتده

وَحَقُّ أَمْرِ مِعْرَاجٍ وَصِدْقُ

فَقِيهِ نَصُّ أَخْبَارِ عَوَالٍ

دخی باردور ثابتدور رسول الله ننگ
مِعْرَاجِ اَشِي يَعْنِي كَوَكْرُكَ مَنُوبِ
الله تعالی تلاکان یرلرکا سیری
دخی بو اش چندور

بس بو معراج حقنده باردور
خبرلار ننگ صریحی و روشنی بلند
خبرلار بار

وَإِنَّ الْأَنْبِيَاءَ لَفِي أَمَانٍ

عَنِ الْعَصِيَانِ عَمَدًا وَأَنْزَالٍ

درستلکده پیغمبرلار هر قایوسی
هر آینه سلامتکده دور

الله تعالی به قارشیلق قیلماقدان
قصد ایلان حرام ایش قیلماقدان
دخی پیغمبرلکدان آیرلماقدان
سلامت لار

وَمَا كَانَتْ نَبِيًّا قَطُّ اِثْمِي

وَلَا عَبْدٌ وَشَخْصٌ ذُو اِفْتِعَالٍ

پیغمبر بولمادی قط یعنی بر زمانده
خاتون لار طائفه سندان پیغمبرلار
کلسی ایرلاردان بولدی

دخی قل کمسنه پیغمبر بولمادی دخی
یاوز عمل ایاسی کمسنده پیغمبر
بولمادی بلکم اعتمادلی و اعتبارلی
کمسنه لردان پیغمبر بولدی

وَذُو الْقُرْنَيْنِ لَمْ يَعْرِفْ نَبِيًّا

كَذَلِكَ الْقِمَانِ فَاحْتَرَفَ عَنْ جِدَالٍ

ذوالقرنین دیو آتالغان کمسنه کم
قرآنده مذکوردر اول بلنمادی
پیغمبر دیو یا پیغمبر دکل دیو

اوشانداق ذوالقرنین تیک بلنمدی
حضرت لقمان اول هم قرآنده
مذکوردر بس ایمدی سن ساقن
بلار حقنده نزاعدان

وَعِيسَىٰ سَوْفَ يَأْتِي تَمَّ يَتَوَىٰ لَدَجَالٍ شَقِيٍّ ذِي خَبَالٍ

حضرت عیسیٰ علیہ السلام تیز زمان
کوکدان یرکا کلور موندین صونک
هلاک ایلار اول عیسیٰ علیہ السلام
انواع سحر ایلان بزنگچی یاهز
دجالنی اولتورور اولوغ بوزوقلق
ایاسی اول دجال

كَرَامَاتُ الْوَلِيِّ بِدَارِ دُنْيَا لَهَا كُونَ فَهَمُ أَهْلُ النَّوَالِ

اولیالارننک شرع شریفده
استقامت لاری ننگ شرطی ایلان
خارق عادت اشلاری حاضر دنیا
یورتنده اولماسدن کاروک بولماقی
اول کرامت لرتنک بار دور بولماقی
کرامت لر بولور بس اول ولی لر
الله تعالی تنک عطا سینه اهل دور
عامه دان آیرنقی بولماقلاری عجب
ایرمس

وَلَمْ يَفْضَلْ وَلِيٌّ قَطُّ دَهْرًا نَبِيًّا أَوْ رَسُولًا فِي التَّجَالِ

آرتق بولمادی درجهده هیچ بر
ولی (قط) هرکیز (دهرا) هیچ بر
زمانده
هیچ بر پیغمبردان آرتق بولمادی
یا ایسه رسولدان آرتق بولمادی
نسبت ایدولمکنده درجهده

وَلِلصِّدِّيقِ رُحْمَانُ جَلِيٌّ عَلَى الْأَصْحَابِ مِنْ غَيْرِ امْتِمَالِ

حضرت ابو بکر صدیق رضی الله عنه
اوچون بار دور رتبهده ودرجهده
غالبلی و آرتقلی روشن شکسنز
آرتق
کل صحابه لر اوزرینه آرتقلی بار
شکدان وترددان غیری

وَلِلْفَارُوقِ رُجْحَانٌ وَفَضْلٌ عَلَى عَثْمَانَ ذِي النُّورَيْنِ عَالٍ

دخی حضرت عمر الفاروق رضی اللہ عنہ اوچون باردور رتبه ده ودرجه ده غالبی و دخی آرتقغی بار
 حصرت عثمان رضی اللہ عنہ اوزرینه آرتقغی بار ایکی نور ایسی بولغوچی
 اول عثمان رضی اللہ عنہ یعنی رسول
 اللہ علیه السلام ننگ ایکی قزن
 جفتلانوچی (عال) اول عثمان رضی
 اللہ عنہ بارچه قالغان صحابه لاردان
 اوستون نور

وَذُو النُّورَيْنِ حَقَّا كَانَ خَيْرًا مِّنَ الْكِرَارِ فِي صِفِّ الْقِتَالِ

دخی حضرت عثمان رضی اللہ عنہ
 راست بولدی بولمق ایله بوسوز
 (کان) بولدی اول عثمان رضی اللہ
 عنہ (خیرا) ایندگو بولدی
 قطعاً آرتق دونمای مهابة و شجاعة ایله
 حمله قیلاچی علی رضی اللہ عنہ دن
 ایندگو بولدی فی صف القتال کفاره
 مقابل بولوب توقوشمق صفنده حمله
 قیلاچی علی رضی اللہ تعالی عنہ

وَلِلصِّدِّيقَةِ الرَّجْحَانِ فَاعْلَمَ عَلَى الزُّهْرَاءِ فِي بَعْضِ الْحَلَالِ

دخی حضرت عائشه صدیقہ رضی اللہ
 عنها اوچون باردور رتبه ده غالب لک
 بس سن بلکل بوسوزنی
 آق ونورلی یوزلی اولان فاطمه
 رضی اللہ عنها اوزرینه آرتق لغی
 وار اول عائشه رضی اللہ عنہاننگ
 (فی بعض الحلال) بعض خصلت لرده
 یعنی بعض جهندان آرتق لغی بار
 دکل کل جهندان

وَلَمْ يَلْعَنَ يَزِيدًا بَعْدَ مَوْتِهِ

سَوَى الْمِكْتَارِ فِي الْأَغْرَاءِ غَالٍ

لعنت قیلمادی یزید بن معاویه کا رضی اللہ عنہ اول یزید ننگ اولما کی صوننگده یعنی یزید اگر چه ظالم ورسول علیه السلام ننگ آلی اولان حضرت حسین رضی اللہ عنہنی اولتورتاچی اولسه ده اول یزید کا لعنت درست بولمادی آننگ اوچون لعنت الله تعالی ننگ رحمتند ان یراق بولماق ایله دعا قیلماقدور قطعاً کفر ایله اولکان کمسنه لارکا لعنت جایز اولور آندان غیر ی کرک مؤمن و کرک کافر اولسون خاتمه سی قطعاً بلنمکان کمسنه لارکا لعنت جایز اولماس یزید ننگ خاتمه سی معلوم دکلمور

سوزنی کوب قیلوچی لاردان باشقه کمسنه لار لعنت قیلمادی (فی الاغراء) بوزق اشکا تحریض ده وقزدروده سوزنی کوب قیلوچی لردان غیر یلر (غال) سوزده حددن وچکنن اوتوچی لردن غیر یلر

وَإِيْمَانُ الْمُقَلِّدِ ذُو عَتَبَارٍ

بِأَنْوَاعِ الدَّلَائِلِ كَالنِّصَالِ

مقلدننگ ایمانی اعتبار ایاسیدور شرعا درست و مقبول دور یعنی مثلاً بر کافر عامی و غیبی بر مؤمن ننگ دلالتی ایله دین اسلامی قبول ایترب ایمانه کلسه نرسه فکرلی بلمسه مجرد شول مؤمنه ایارماک ایلان گنه ایمانه کلسه ایمانی درست دور

مقلدننگ ایمانی درستکی ثابت بولمشور دلیل لار ننگ نورلسی ایلان اول دلیل لار (کالنصال) اوتکون تیمور قورال لار تیک دور بو سوزنی قطع ایدر لار

وَمَا عُدْرٌ لَدَىٰ عَقْلِ بِجَهْلٍ بَخَلِّقِ الْأَسَافِلِ وَالْأَعَالِ

عذر ایماستور عقل ایاسی بولغان
 کمنه کا بلماسلکی و آنکلاماسلکی
 عذر دکل
 تو بان لرنی یعنی یرلرنی و یرده
 بولغانلرنی و بلندلرنی یعنی کوکلرنی
 و کوکده بولغان لرنی یار اتقوچی الله
 تعالیٰ ننگ بارلغن بلما کانلکی عذر
 بولماس

وَمَا إِيْمَانٌ شَخْصٌ حَالٍ بِأَسٍ بِمَقْبُولٍ لَفَقْدِ ۳ الْأَمْتِثَالِ

درست ایماس هیچ کمنه ننگ ایمانغه
 کلاماکی بأس حالنده یعنی جان
 بیرورکا قریب اولوب عذاب اثرلری
 بلنکان زمانده بولغان ایمان
 قبول ایدلمش ایماس اول ایمان
 (لفقد الامتثال) اول من ننگ اختیاری
 بار زمانده اختیاری ایله بوین
 سونماقی و تسلیم اولماقی بوقلغند ان
 ایمانده امتثال شرطدر

وَمَا أَعْمَالٌ خَيْرٌ فِي حِسَابٍ مِنَ الْإِيْمَانِ مَفْرُوضِ الْوِصَالِ

ایماس ایدگو اشلر ایدگو عملدر
 نماز و زکوة و روزه و حج کبی عملدر
 حسابلانماقده ایمس جزء ایدلوب
 ایماندن
 ایمان کیسکند ان دیو حسابلانماس
 اول عملدر یعنی ایدگو عملدر
 ایماندن غیری در (مفروض الوصال)
 خیر عملدر ایمانغه توناشماقی ایمان
 ایله برکا بولماقی فرض اولنمش
 حالده یعنی خیر عملدر ایماندن
 کیساک و جزء بولماسه ده ایمان دان
 آیرلورغه یاراماس

وَلَا يَقْضَىٰ بِكُفْرٍ وَارْتِدَادٍ بِعَهْرٍ أَوْ بَقْتَلٍ وَاخْتِزَالٍ

حکم ایدولماس هیچ بر کشی ننگ کفری ایله دخی مرتد بولماقی ایلان یعنی کافر اولدی دین اسلام دان کیری دوندی دیولماس هیچ بر کشی کا
 اول کشی زنا قیلماقی سبیلی یا ایسه ناحق یرده کشی اولترمک سبیلی دخی مال معصومنی ظلما وقهرابی وجه شرعی آلماقی سبیلی کافر دیولماس اکر اول اشرون حلال دیو اعتقاد قیلماسه

وَمَنْ يَنْوِي ارْتِدَادًا بَعْدَ دَهْرٍ يَصْرَعُ عَنِ دِينِ حَقِّ ذَا النِّسْلَانِ

اگر یرهن العیاذ بالله (ینو) نیت ایلاسه یعنی قصد ایلاسه (ارتداد) دین اسلام دن کیری دونماکنی بر زمان صنکنده مرتد لکنی قصد ایتمسه یا شر ننگ ایله
 اول من اورلور شول قصد اینکان زماندوق حقی دین دن یعنی اسلام دان چقماق ایاسینه اورلور

وَلَفْظُ الْكُفْرِ مِنْ غَيْرِ اعْتِقَادٍ بِطَوَّعٍ رَدِّ دِينٍ بِاِغْتِقَالٍ

کفر لفظی یعنی ایمانتی بوزار سوزنی سوزلاشماک اول سوزکا اعتقادسز مجرد مزاح ایله یا آچیغ ایله یا اعتبارسزلق ایله سوزلاشماک
 یعنی اختیار ایله سوزلاشماک بر جهندن کوچلک وتارلق بولمچه شول سوز (رد دین) اسلام دینندن کیر و قایتماقدر کفر لک در (باغتقال) اول کومه ننگ کامل غافل لکی ایلان

وَلَا يَحْكُمُ بِكُفْرٍ حَالَ سُكْرِ

حکم ایدوامش بولماسون کفر لک ایلان ایسرك کومنه کا (حال سکر)
 اعتبارسز سوزلاشماکی سبیلی ودخی باطل سوز سوزلاشماکی سبیلی

ايسرکه ننگ ايسرکلکی حالنده
اگرچه کفر کلمه سسی اولسه ده
(بارتجال) فکر سز حساب سز سوزلمه کی
ایلان کافر بولدی دیولماس

ايسرکه ننگ ايسرکلکی حالنده

لَفَقَهُ لَاحَ فِي يَمَنِ الْهَلَالِ

وَمَا الْمَعْدُومُ مَرِيئًا وَشَيْئًا

فهم ودلیل بارلغی اوچون (لاح) ظاهر
بولدی اول دلیل (فی یمن الہلال)
ینکا آی برکننده یعنی آرتوونده
وضور ایوونده کلاچک کیچ آرتاسی
بو کیچمه کورنماس

ایماس یوق نسنه یوقلق حالنده
بارلغنه کلمه کاندہ کورلمش ایماس
مخلوقغه وهم خالق الله تعالی کا یعنی
کلاچک زمانده بولاچق نسنه نی
بارلغنه کلمه زدن اول الله تعالی هم
کورماس دخی اول معدوم شول
یوقلق حالنده شی دیب ایتولماس

مَعَ التَّكْوِينِ خُذَهُ لِاِكْتِحَالِ

وغيران ۲ المكون لاكشى

(خذنه) توت سن بو سوزنی (لاکتحال)
کونکل کوزونکا سورمه قیلمق اوچون
بو سوز نفیس وقدرلی وفائدہ لی
سوزدر سورمه تیک سورمه کوزنی
نور لاندروور بو سوزکا اعتقاد کونکل
کوزن نور لاندروور ۲ بو سوزننگ
ترتیبی بیله در (والمکون مع التکوین)
(غیران لاکشی) یعنی بولنمش
یارادلش مخلوق الله تعالی ننگ
تکوین صفتی ایله نسبت ایدلوب
اعتبار ایدووب قارالغانده ایکسی
ایکی باشقه در برشی دیک دکدر
بر بولورغه اوخشاماس

ایکی باشقه باشقه نرسه اردر (المکون)
بولنمش یارادلش نسنه (لاکشی)
اول مکون مخلوق بر نرسه کبی
دکدر (مع التکوین) الله تعالی ننگ
تکوین صفتی ایله اول مکون ایکسی
بر برندن باشقه لاردر ایکسی برشی
بولورغه اوخشاماس مکونلر مخلوقلاردر
تکوین الله تعالی صفتی در بو ایکسی
قاچان بر بولور بو سوز صریح در
واسکن موندنه معنی وار آنی هر
کشی آنکلاماس

وَفِي الْأَذْهَانِ حَقُّ كَوْنِ جِزْءٍ
بِلاَوْصِفِ التَّجْزِي يَابِنِ خَالٍ

اول جزء بولنمك وصفندان باشقه
بولغوچی بولور یعنی هرگز بولنمکنی
قابل بولماس نهایته کچکنه لکندن
(یابن خال) ای بنم آنام ننگ ایر
قرداشی ننگ اوغلی یعنی ای قریم
توت بوسوزنی بوسوزکوب یرده
فائده ویرر

عقل لارده جایزلقی ثابت در زاست در
(کون جزء) شوند ایون بینک کچکنه
کیساک ننگ بولماقی اول جزء بر مکانده
بولوب نهایته کچکنه لکندن بولنماید

وَإِنَّ السَّمْتَ رِزْقٌ مِّثْلَ حَمَلٍ
وَإِنْ يَكْرَهُ مَقَالِي كُلِّ قَالٍ

حرامنی رزق دیورمن اکرچه
سوه سه ده منم بوسوزمنی (کل قال)
اهل السنة والجماعتنی هر ده شمان
تو تاچی معتزله جماعتی

درستلکده آشار اچار نرسه ننگ
وغیری فائده کنور نرسه ننگ قاتی
حراملاریک رزق در حرام غه هم رزق
دیولور حلال ننگ رزق بولماقی تیک

وَفِي الْأَجْدَاثِ عَنْ تَوْحِيدِ رَبِّي
سَيِّئِلِي * كُلِّ شَخْصٍ بِالسُّؤَالِ

تیز زمان دوق بلالانور دفن
صونکنندوق هر کمسنه بلالانور اول
قبر لرده سورالمش بولماق ایله آننگ
اعتقادندان یعنی قبرده میت دان
ایکی فرشته صورارلار ربنگ کم دیو
دیننگ نه دیو نبی یننگ کم دیو اول
سوراغوچی فرشته لر ننگ برینه منکر
دبرلر ایکنجی سینه نکیر دبرلر

قبر لرده یعنی میت لر قرارلنگان
یرلرنده ربم الله تعالی نی توحیدن
یعنی اعتقاد درست لکنندن * بو
بیت ننگ ترتیبی بیله در وسییلی
کل شخص فی الاجداث بالسؤال
عن توحید ربی وزن رعایه سی
اوچون اوزکار نلمش

عَذَابِ الْقَبْرِ مِنْ سُوءِ الْفِعَالِ

وَلِلْكَفَّارِ وَالْفَسَّاقِ يَقْضَى

قبر عذابى بولماق ايله آنلارغه
حکم ايدلور (من سوء الفعالي)
يمان اشلى ننگ شولمغى وياوزلغى
سببنن

كل كافر لر اوچون ودخى مؤمنلردن
ناسق لار ننگ بعضى اوچون تبرده
سؤال صوتکنده حکم ايدلمش بولور
آنلارغه بعضى نسخه لرده يقضى
اورننده (بعضا) ديمش يعنى بعض
فاسق لارغه ديمك بولور

مِنَ الرَّحْمَنِ يَا أَهْلَ الْأَمَالِ

دُخُولِ النَّاسِ فِي الْجَنَانِ فَضْلٌ

اوچماخغه كرمك فضلدر بارچه
مخلوقغه نعمتى ايرشاجى الله تعالى دن
اى اميد اهلى يعنى اى ايمانلى
كمنسئلر يا ايسه اى امالى كتابنه اهل
بولغان كمنسئلر سوز آنكلاغوچى لار
اش موند اى دو

آدمى لرننگ كرمكى (فى الجنان)
اوچماخ لارغه آرتوق رحمتدر الله
تعالى ننگ وعده سى ايله يونسه عمل
برلان دكلدر ونبينا صلى الله عليه
وسلم ننگ هم اوچماخغه كرمكى الله
تعالى ننگ فضلى برلاندر اوزكا
كمنسئنه كانه قالدى

فَكُونُوا بِالْأَحْرَزِ عَنِ وَبِالِ

حِسَابِ النَّاسِ بَعْدَ الْبَعْثِ حَقٌّ

بس بولننگ اى مؤمنلر بيك ساقلانو
برلان بولننگ (عن وبال) خصوصاً
كشى حقى بولغان كناه لردن مخلوقى
جفاسى كناه دن اول كناه حساب
زماننده مشكل كناهدر الله تعالى حقى
اولان قريبدر

آدمى لرننگ حسابى عمل لردن سؤال
اولنوب جواب وپرمكلى عمر لرى
نه حالده اوتماكلى ننگ تفتيشى
قيامت كورننگ قوماق صوتکننگ حساب
(حق) باردر ثابتدر شكسن بولننگ

(نسخه الجنان)

ويعطى الكتب بعضاً نحو يميني

وَبَعْضًا نَحْوَ ظَهْرٍ وَالشِّمَالِ

ویرلور قیامت کوننده کتابلار یعنی
دنیاده قیلغان عمل لر ننگ دفترلری
ویرلور بعض کمسنه لره اونک قول
طرفندان اونک قولغه ویرلور

دخی بعض کمسنه لرکا ویرلور آرقا
طرفندان دخی صول طرفندان
صول قولغه ویرلور

وَحَقٌّ وَزَنْ أَعْمَالٍ وَجَرِيٌّ

عَلَى مِثْلِ الصِّرَاطِ بِبَلَاءِ اهْتِيَالٍ

دخی راست در قیامت کوننده ایند گو
ویاوز عمل لر فی اولچامک میزان ایله
ودخی یورمکه او تما کده راست در

صراط اوسنی اوزرنگ یورماک راستدر
یعنی صراط اوستندن او تما ک راست در
(بلا اهتیا ل) شکسز ویالغان سز

وَمَرْجُوٌّ شَفَاعَةُ أَهْلِ خَيْرٍ

لِأَصْحَابِ الْكِبَائِرِ كَالْجِبَالِ

دخی قیامتده امید ایدلش در بولماقی
(شفاعت اهل خیر) ایند گو اهل لر ننگ
شفاعتی یعنی تلاک ایدوب مرادغه
ایرشد ریک وعد ابدن قورنارما قلیری

اولوغ کناه ایالری اوچون ادیب
ایداور اول کناه لر تاغلر کبی
بولغوچی کچک کناه ایالرینه شفاعت
بولماقی بیکرا کده امید ایداور

وَلِلدَعَوَاتِ تَأْثِيرٌ بَلِيغٌ

وَقَدْ يَنْغِيهِ أَصْحَابُ الضَّلَالِ

هو من مسلمان لار ننگ خصوصاً
ایند گولر ننگ دعا لاری ننگ مرادغه
یتمکنه بلانی دفع ایتمکنه اولوک کا
ترک کا کامل اثری واردر

تحقیق دعاء ننگ اثرنی نفی ایدار
یعنی یوق دیور آزماق ایالری
معتزله جماعتی

وَدُنْيَانَا حَدِيثٌ وَالْهَيُولَىٰ عَدِيمُ الْكُونِ فَاسْمِعْ بِاجْتِدَالِ

<p>اول هیولی ننگ اصلا بولماقی یوقدر فلاسفه سوزی وهم باطلدر الله تعالی قادر قیومدر هیچ یوقدان تلادکی نرسهنی بار ایدار بس بو سوزی سن دنکلا قبول ایت شادلوق ایلان بو حق سوزدر</p>	<p>بزنگ دنیامز یعنی بارچه مخلوقات یوقدان بار بولغوچیدر ودخی هیولی دیسان نسنه فلاسفه جماعتی اول هیولی نی بار دیسب هر نسنه ننگ اصلی اول بولور اول هم قدیم بولور دیمش نرسه لری</p>
--	---

وَالْإِجْنَاتِ وَالنَّيْرَانِ كَوْنٌ عَلَيْهَا مِنْ أحوالِ خَوَالِ

<p>اول اوجماخ لار تموغ لار اوزرنده باردر (مرا حوال) کوب یدلار ننگ اوتماکی (خوال) اوتکوچی یدلار یعنی اوجماخ ایله تموغ کوب زماندان بیرلی باردر</p>	<p>سکز اوجماخ لار ننگ دخسی یتى تموغ لار ننگ بار بولماقلاری یعنی حاضر زه -انده آنلار موجودلر اورونلارون الله تعالی بلور</p>
--	--

وَذُو الْإِيمَانِ لَا يَبْقَىٰ مُقِيمًا بِسُوءِ الدَّنْبِ فِي دَارِ اشْتِعَالِ

<p>گناهی ننگ یاوزلقی وضرری سببلی اود یالقونلار ننگ یورطنده یعنی تموغده</p>	<p>ایمانلی کمنسه قالماس تورغوچی ودائم بولغوچی حالنده منکو بولوب قالماس</p>
--	--

لَقَدْ اَلْبَسْتُ لِلتَّوْحِيدِ نَظْمًا بَدِيعِ الشَّكْلِ كَالسَّحْرِ اَلْحَلَالِ

البته تحقیق کیوردوم من الله تعالی فی
برلمکده ضرور بولغان بلمکی و اعتقاد
لازم ببولغان سوزلرکا و حکم لرکا
(نظما) نظمینی و ترمکنی کیوردوم

روشی و صورتی تسانق و رغبتلی
بولغان نظمینی اول نظم (کالسحر
الحلال) حلال و درست بولغان سحر
کبی کونکل لرنی مطلوب و مقصود
ساری میل قیلرماقده سحر حلال
بولماق تقدیرنده یا ایسه (کالسحر
الحلال) سحر حلال دیکان شعر تیک
سحر حلال دیو شعر ننگ بر نوعه
ایتور لر اول شعر لار سامع لارنی
دنیاغه و آخرت کا رغبت لندرور
بو نظم شول شعر کا اوخشار آخرت کا
رغبت لندر مکی جهتمدن

يَسْلِي الْقَلْبَ كَالْبَشْرِ بِرُوحٍ

آچار و شاد لندرر اول نظم (القلب)
کونکلنی (کالبشری) سونج خسر تیک
(بروح) لذت و راحت ایله آچار

وَيَسِي الرُّوحَ كَالْمَاءِ الزَّلَالِ

دخی ترگزر اول نظم (الروح)
جاننی (کالماء الزلال) صافی و تاتلی
صو تیک

فَخُضُّوا فِيهِ حِفْظًا وَاعْتِقَادًا

بس کرشمنکلر ای علم توحیده
رغبتلانگان کمسنه لر (فیه) بو نظم غه
(حفظا) کونکل کا آماق یوزندن
(و اعتقادا) دخی معناسنه اعتقاد
یوزندان

تَنَالُوا جِنْسَ اصْنَافِ الْمَنَالِ

کرشسانکز تابارسز الله تعالی ننگ
عطاسی ننگ ازواع تورلی سی ننگ
اصلن و حقیقتن تابارسز

وَكُونُوا عَوْنًا هَذَا الْعَبْدَ دَهْرًا
بِذِكْرِ الْخَيْرِ فِي حَالِ ابْتِهَالٍ

دخی بولونکز ای مسلمان قرند اشلم
(عون هذا العبد) بو امالی کتابن
یا زاچی بنده ننگ یاردمی بولونک
یا ایسه یاردچی بولونک عمر نکز اچنده
و نیاز نکز حالنده

لَعَلَّ اللَّهَ يَعْفُوهُ بِفَضْلِ
وَيُعْطِيهِ السَّعَادَةَ فِي الْمَالِ

شاید امید در الله تعالی بو بنده ننگ
گناه لرون و خطا لرون عفو ایسار
ویولر الله تعالی اوزی ننگ فضل ایله
دخی برور الله تعالی اول بنده کا
(السعادة) اینگو دولتنی مراد لرغه
یتما کنی (فی المال) کلاچک و آخر
قایناچق زمانه و مکانه یعنی آخرته

وَإِنَّ الدَّهْرَ أَدْعُو كُنْهُ وَسَعَى
لِمَنْ بِالْخَيْرِ يَوْمًا قَدْ دَعَا لِي

تحقیق من (الدهر) عمر منک تولا ینک
(ادعو) دعا قیلامن (کنه وسعی)
طاقتم قدر نجه ان اصلده انی ایدی
یای متکلم حذف ای دلوب کسره ایله
اکتفا ایلدی
شول کسسه اوچون دعا قیلامن
(بالخیر) اینگولک ایله یعنی اینگو
دعای (یوما) برکنه کونک (قد دعای)
تحقیق دعا قیلدی اول من منم اوچون

وَأَعْلَمُ أَنَّ النَّاطِمَ رَحِمَهُ اللَّهُ تَعَالَى سِرَاجَ الْمَلَّةِ وَالِدِينَ عَالِمًا بِسَنِّ مُحَمَّدٍ
 الْأَوْشَى بَضْمَ الْهَمْزَةِ وَسُكُونَ الْوَاوِ وَالشَّيْنِ الْمَعْجَمَةَ مَنْسُوبَةً إِلَى الْأَوْشَى بِالضَّمِّ
 قَرِيَةً مِنْ قَرَى فَرغَانَةَ كَانَ رَحِمَهُ اللَّهُ مِنْ فُضْلَاءِ الدَّهْرِ سَمَّا الْعَرَبِيَّةَ
 شَاعِرًا بَلِيغًا مُتَكَلِّمًا مُتَقِيًّا وَلِنَا رَاعِي مَا يُرَاعَى مِنْ آدَابِ الْكَرِيمِ هَذَا
 مَا فِي دِيبَاجَةِ شَرْحِ الْإِمَالِيِّ لِلْمَوْلَى شَمْسِ الدِّينِ مُحَمَّدِ الْقَهْطَسْتَانِيِّ رَحِمَهُ اللَّهُ
 تَعَالَى رَحْمَةً وَاسِعَةً

فَنَسْأَلُ اللَّهَ تَعَالَى سُبْحَانَهُ أَنْ يَرْحَمَ النَّاطِمَ وَجَمِيعَ مَشَائِخِنَا الْكِرَامِ وَأَبَائِنَا
 وَأَسْلَافِنَا الْفَخَامِ وَأَنْ يَحْتَمِ لَنَا وَأَحْبَابِنَا بِالْحَسَنَى وَأَنْ يَرْزُقَنَا الْمَقَامَ
 الْأَسْنَى مَعَ النَّبِيِّينَ وَالصَّادِقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَالسَّلَامَ عَلَى الْمُرْسَلِينَ
 وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ آمِينَ ﴿

﴿ تم ﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

باتیرجان باتیرجان
آب بیکر

Абулхаким. Даурасакел

Тамурнаас. Орасакел

آب بیکر دایرا با
باتیرجان اورازباق

